

MANNVIT

Sveitarfélagið
HORNAFJÖRÐUR

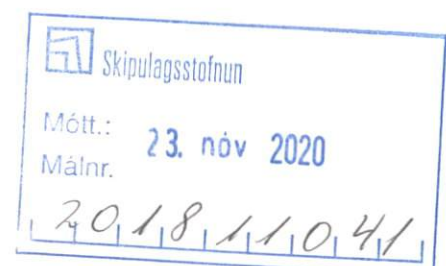
BREYTING Á AÐALSKIPULAGI SVEITARFÉLAGSINS HORNAFJARÐAR 2012 - 2030

SVÍNHÓLAR Í LÓNI

GREINARGERÐ OG UMHVERFISSKÝRSLA

OKTÓBER 2020

LEIÐRÉTT EFTIR AFGREIÐSLUBRÉF SKIPULAGSSTOFNUNAR, 7. OKTÓBER 2020

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið samkvæmt
31. gr. skipulagslaga nr. 123 / 2010 var samþykkt í
Skipulagsnefnd þann 6. mars 2020

Bæjarstjórn þann 19. mars 2020

Tillagan var auglýst frá 25. mars 2020
með athugasemdafresti til 6. maí 2020

Samþykkt í Bæjarstjórn þann 8. 10 2020

Matthildur Arn
(undirskrift)

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun

Í samræmi við 32. gr. skipulagslaga nr. 123 / 2010

þann 3. desember 2020.

[Handwritten signature]

1. Almenn

Gerð er breyting á Aðalskipulagi Hornafjarðar 2012-2030 vegna Svínhóla í Lóni. Breytingin nær til greinargerðar og sveitarfélagsuppdráttar Nes-Lón. Greinargerð þessi er unnin í samræmi við 1. mgr. 30. greinar skipulagslaga nr. 123/2010 og 2. mgr. 6. greinar laga nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana.

2. Forsendur og markmið

Núverandi eigendur jarðarinnar Svínhóla í Lóni fyrirhuga uppbyggingu hótels með blöndu af íbúðum og hótélherbergjum í landi Svínhóla í Sveitarfélaginu Hornafirði. Auk þessa er ráðgert að byggja starfsmanna- og þjónustuaðstöðu við Svínhóla.

Gert er ráð fyrir heilsársrekstri og er afmörkun svæðis áætluð sunnan Hringvegjar, vestan Össurár.

Áætluð hótélbygging mun verða miðja svæðisins, með um 70 herbergjum. Hluti af hótellóð er ætlaður fyrir ýmiskonar afþreyingu hótélgesta. Áætlað er að 55 herbergi verði í megin byggingu hótels, en 15 íbúðir í stakstæðum húsum innan hótellóðar. Gert er ráð fyrir að hótelið geti hýst allt að 203 gesti. Á svæðinu verða einnig einbýlishús, en gert er ráð fyrir 20 húsum, 2-5 herbergja. Húsin yrðu seld og geta eigendur kosið að tengjast hótelinu og þá myndi hótelið leigja út þær íbúðir þegar þær eru ekki nýttar af eigendum. Gert er ráð fyrir heilsársbúsetu í einhverjum af þessum húsum en umfang þess er þó ekki þannig að skapist þörf á leikskóla- eða grunnskólalássu innan svæðis. Einnig er gert ráð fyrir aðstöðu fyrir starfsmenn í sér rýmum. Umfang starfsmannaaðstöðu yrði um 4.800 m² og er gert ráð fyrir allt að 160 starfsmönnum.

Áform eru einnig uppi um skógrækt á jörðinni í samræmi við samning við Skógræktina um nytjaskógrækt. Á aðalskipulagsuppdrætti er afmarkað svæði í Össurárdal, norðan Hringvegjar, sem nýst gæti undir nytjaskógrækt.

Við uppbyggingu að Svínhólum verður lögð rík áhersla á að nýta gæði landsins og að allur frágangur húsnæðis og grunnvirkja taki mið af umhverfisaðstæðum og að mannvirki falli vel að umhverfi svæðisins. Öll hönnun mannvirkja og umhverfis verður þannig að tekið verður tillit til umhverfisgæða og ekki gengið á svæði sem heyrir undir vernd.

3. Tengsl við aðrar áætlanir

Landsskipulagsstefna 2015-2026

Í landsskipulagsstefnu fjallar markmið 2.1 um sjálfbæra byggð í dreifbýli. Áhersla er lögð á að í skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að styðja og styrkja samfélag viðkomandi byggðarlags með því að beina vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru.

Með uppbyggingu á Svínhólum er verið að byggja upp nýjan kjarna sem tengist núverandi bæjarhlaði og styður við vaxandi uppgang ferðaþjónustu. Þessi kjarni verður að mestu sjálfbær og er ekki stefnt að frekari uppbyggingu þar.

Í landsskipulagsstefnu fjallar markmið 2.3 um sjálfbæra nýtingu landbúnaðarlands. Þar kemur fram að í aðalskipulagi byggist ráðstöfun lands í dreifbýli á flokkun landbúnaðarlands og verði horft til þess að landi sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti. Einnig að val á svæðum til skógræktar og stefna um þau taki mið af því að skógrækt falli vel að landi og að eftir því sem við á séu samþætt sjónarmið skógræktar, annars landbúnaðar og útivistar.

Á Svínhólum er stefnt að því að breyta landnýtingu þannig að verslun og þjónusta komi í stað landbúnaðarlands. Hluti svæðis sem fer undir byggð eru heimatún. Eftir að búrekstri var hætt hafa tún

verið slegin og m.a. nýtt á seinni árum sem fóður fyrir hross. Flokkun landbúnaðarlands hefur ekki farið fram í sveitarfélaginu en önnur ræktun en túnrækt er ekki innan lóðar. Með uppbyggingu á Svínhólum verða tún ekki slegin með sama hætti og áður en stefnt er að ræktun innan svæðis á matvælum sem nýtast mun gestum svæðisins. Hvað varðar skógrækt þá er stefnt að því að nýtt skógræktarsvæði falli eins vel að landi og mögulegt er og skapi um leið skjól og útivistarmöguleika.

Í landskipulagsstefnu fjallar markmið 2.4 um ferðapjónustu í sátt við náttúru og umhverfi. Þar er því beint til skipulagsyfirvalda sveitarfélaga að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda viðkomandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðapjónustu. Einnig að skipulagsákvæðanir um ferðapjónustu taki mið af náttúruverndarsjónarmiðum og kortlagningu á auðlindum ferðapjónustunnar og miði jafnframt að því að ferðapjónustuuppbygging nýtist jafnt íbúum á svæðinu og ferðamönnum.

Uppbygging í landi Svínhóla samræmist vel ákvæðum um ferðapjónustu í sátt við náttúru og umhverfi. Öll uppbygging mun miða að því að byggð falli vel að umhverfi og uppbygging nýtist jafnt gestum sem íbúum sveitarfélagsins. Mikil áhersla er lögð á aðferðafræði sjálfbærrar þróunar með því að nýta eins mikið af staðbundnum gæðum og mögulegt er á framkvæmda- og rekstrartíma. Eins er rík áhersla á að öll byggð falli vel að landslagi og náttúru svæðisins. Samkvæmt kortlagningu á auðlindum ferðapjónustunnar eru áhugaverðir staðir sitt hvoru megin við lón, en engir innan svæðis.

4. Stefna í Aðalskipulagi

Stefna um landbúnaðarsvæði

Land Svínhóla er að stærstum hluta skilgreint sem landbúnaðarsvæði í núgildandi Aðalskipulagi Hornafjarðar 2012-2030. Um landbúnaðarsvæði segir í skipulagsreglugerð:

„Svæði fyrir landbúnað og mannvirki sem tengjast búrekstrinum, með áherslu á búfénað, matvæla- og fóðurframleiðslu.“

Í aðalskipulagi er stefnan að aðallandnotkunarflokkur í öllu dreifbýli sveitarfélagsins upp að 300 m hæðarlínu sé landbúnaðarsvæði. Stefnt sé að fjölbreyttum landbúnaði og nýmæli í framleiðslu munu byggja á hefðum, reynslu og landkostum.

Fyrirhuguð uppbygging samræmist ekki núgildandi stefnu um landbúnaðarsvæði og er því sótt um breytta landnýtingu.

Stefna um ferðamál og gistipjónustu

Ferðamennska er sú grein sem hefur verið í hvað örustum vexti á Íslandi um nokkurt skeið. Frá því að stefna um ferðamál og gistipjónustu var sett fram í aðalskipulagi sveitarfélagsins þá hafa forsendur breyst umtalsvert. Gistinætur sem voru í sveitarfélaginu árið 2011 alls 150.000 voru komnar í 320.200 árið 2016 og framboð gistingar farið úr 900 gistirýmum í 979 á sama tímabili.

Í núgildandi aðalskipulagi er stefnt að aukinni ferðapjónustu í sveitum Hornafjarðar og að hún verði eftir atvikum samþætt landbúnaði á lögbýlum. Ferðapjónusta innan tiltekinna stærðarmarka meðfram búskap skal teljast hluti landbúnaðar á lögbýlum og er miðað við 16 gistirými.

Sveitarfélagið hefur nú þegar tekið skref í þá átt að bregðast við auknum fjölda ferðamanna með því að heimila alls 12 breytingar á aðalskipulagi á lögbýlum þar sem nýtingu er breytt í verslun og þjónustu. Fyrirhuguð uppbygging á Svínhólum er í sama anda og þessar breytingar og er til komin til þess að anna þeirri eftirspurn sem orðið hefur síðan Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2012-2030 var samþykkt árið 2014.

5. Staðhættir

Innan skipulagsreits eru í dag bæjarhús Svínhóla ásamt túni, en þar var um árabíl stundaður hefðbundinn landbúnaður. Suður af jörðinni er Lónsfjörður sem hefur skilgreininguna ÖN 1 í aðalskipulagi, eða „önnur náttúruvernd“. Tilvísun er í náttúruminjaskrá þar sem svæðið er skilgreint nánar. Svæðið er m.a. þýðingarmikill viðkomustaður farfugla. Össurá rennur um jörðina. Efnistökusvæði (E2) er skilgreint í aðalskipulagi í áraurum Össurár. Um jörðina liggur ljósleiðari (L) og fjarskiptalína í lofti (S).

6. Veitur

Uppbyggingaraðili ber ábyrgð á vatnsöflun fyrir svæðið, rafmagnskyndingu sem og lagningu vega innan svæðis. Mannvirki á vatnsverndarsvæði verða stuttar drenlagnir, safnbrunnar, tengibrunnar. Stofnlögn mun liggja að mestu meðfram núverandi vegaslóða upp í Össurárdal að vestanverðu. Loftunarbrunnur verður á stofnlögninni á leiðinni niður úr dalnum, ofan þjóðvegjar. Leggja þarf öfluga 3-fasa rafmagnstengingu að svæðinu sem og öflugri ljósleiðara. Einnig þarf í samráði við RARIK að leggja línu í jörðu sem skilgreind er sem fjarskipti (S) innan lóðarinnar. Núverandi dreifilína rafmagns sem liggur gegnum núverandi bæjarstæði við Svínhóla er víkjandi og mun verða fjarlægð í samráði við RARIK. Háspennustrengur dreifikerfis frá RARIK verður jarðstrengur frá aðveitustöð á Hólum. Verður hann ýmist lagður í helgunarsvæði vega eða stystu leið eftir atvikum að spennistöð RARIK við Svínhóla. Hreinsistöð fráveitu verður leyst þannig að lífríki í Lóni stafi ekki hætta af. Tryggja skal að fráveita valdi ekki mengun og að lágmarki skuli vera tveggja þrepa hreinsun. Unnið verður að fyrirkomulagi vatns- og fráveitu við forhönnun í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit Austurlands.

7. Fornminjar

Unnin hefur verið fornleifaskráning á skipulagssvæðinu. Alls fundust 40 minjar innan skipulagsreitanna. Hlutverk minjanna er mjög fjölbreytt en tengjast flestar landbúnaði. Við gerð deiliskipulags verður þess gætt að staðsetja mannvirki þannig að ekki þarf að hrófla við minjunum. Haft verður samráð við Minjastofnun Íslands um staðsetningu mannvirkja með tilliti til minja.

Við uppbyggingu á svæðinu gildir annars ákvæði 2. mgr. 24. laga um menningarminjar nr. 80/2012 þar sem segir:

„Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskonun umsvifalaust svo skera megj úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megj fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.“

8. Náttúruvá

Veðurstofa Íslands hefur unnið staðbundið hættumat vegna ofanflóðahættu við Svínhóla. Samkvæmt hættumatinu eru tvær hættumatslínur A og B auðkenndar í samræmi við reglugerð nr. 505/2000.

Á hluta svæðisins er gamall uppþornaður farvegur Össurár. Til að gæta fyllsta öryggis á svæðinu skal koma fyrir leiðigarði sem varnar því að Össurá breyti farvegi sínum síðar yfir í gamla farveginn. Leita skal samráðs við og afla leyfis frá Fiskistofu og Landgræðslu Ríkisins um endanlega úrfærslu.

9. Málsmeðferð

Lýsing verkefnisins var tekin fyrir í bæjarstjórn Sveitarfélagsins Hornafjarðar 8. nóvember 2018 og samþykkt að auglýsa hana frá 9. nóvember til 23. nóvember 2018. Óskað var umsagna hjá eftirfarandi aðilum: Umhverfisstofnun, Náttúrufræðistofnun Íslands, Fiskistofu, Minjastofnun Íslands, Vegagerðinni, Almannaöörnum ríkisins, Veðurstofu Íslands, atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti, Heilbrigðiseftirliti Austurlands, Hafrannsóknarstofnun, Orkustofnun, Náttúrustofu Suðausturlands og Skipulagsstofnun.

Óskað var umsagna við aðalskipulagsbreytingu hjá eftirfarandi aðilum: Umhverfisstofnun, Náttúrufræðistofnun Íslands, Fiskistofu, Minjastofnun Íslands, Vegagerðinni, Almannaöörnum ríkisins, Veðurstofu Íslands, atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti, Heilbrigðiseftirliti Austurlands, Hafrannsóknarstofnun, Orkustofnun, Náttúrustofu Suðausturlands og Skipulagsstofnun. Haldinn var kynningarfundur á skipulagstillögu fyrir íbúum Sveitarfélagsins Hornafjarðar.

10. Breyting á aðalskipulagi

Breytingin felur í sér að landnotkun á um 59 ha svæði sunnan Þjóðvegur í landi Svínhóla er breytt úr landbúnaðarsvæði í svæði verslunar- og þjónustu. Einnig er gerð breyting á um 52 ha landbúnaðarsvæði norðan Þjóðvegur og því breytt í skógræktar- og landgræðslusvæði.

Um svæðið munu gilda þeir skilmálar sem fram koma í greinargerð núgildandi Aðalskipulags sveitarfélagsins Hornafjarðar 2012-2030 þar sem fram kemur „að á landbúnaðarsvæðum mun áfram heimilt að vinna að staðbundnum verkefnum í samvinnu við Suðurlandsskóga og að við uppbyggingu á svæðum verslunar og þjónustu í sveitum skuli taka mið af byggðarmynstri og landslagi, sbr. kafla 7.1., sem eru m.a.:

> Að byggð falli að byggðarmynstri, sé í samhengi við staði þar sem hefur verið búseta, eða tengist bæjarhlöðum og myndi eftir atvikum samfellu með byggð sem þegar stendur, og sé víkjandi í landslagi.

> Að vandað sé til mannvirkja með tilliti til útlits, varanleika og viðhalds.“

Breyting á uppdrætti

Nýtt 59 ha svæði verslunar og þjónustu verður afmarkað á skipulagsuppdrættinum Nes-Lón. Svæði verslunar og þjónustu fær númerið VP 49. Á reitnum verður heimilt að byggja upp ferðaþjónustu með gistingu/hótelum sem hýst getur allt að 203 gesti. Einnig er gert ráð fyrir aðstöðu fyrir starfsfólk í sér húsi og 20 einbýlishúsum, en gert er ráð fyrir heilsársbúsetu í einhverjum af þessum húsum.

Nýtt um 52 ha skógræktar- og landgræðslusvæði í stað landbúnaðarsvæðis. Á reitnum verður uppgræðsla í samstarfi við Skógræktina.

Breyting í greinargerð

Gerð er eftirfarandi breyting á töflu 16.2 í greinargerð, verslun og þjónusta í Nesjahverfi og sveitunum, og svæði VP 49 bætt við ásamt lýsingu:

VP nr.	Staður, starfsemi og umfang
VP-49	Svínhólar. Ferðaþjónusta, gisting/hótel, afþreying, veitingarekstur, starfsmannaaðstaða, íbúðir, heilsulind, líkamsrækt, spennistöð, miðlunartankur og skólphreinsistöð. Allt að 203 gestir. Uppbygging vegna hennar skal heimil skv. deiliskipulagi. Svæðisafmörkun 59 ha. Hámarksbyggingarmagn fyrir hótellbyggingu og tengdar byggingar er 10.500 m ² , 4.800 m ² fyrir starfsmannaíbúðir og 5.300 m ² fyrir einbýlishús.

Gerð er eftirfarandi breyting í greinagerð á töflu í kafla 38.8 Vatnsvernd (VV), og svæði VV6 bætt við ásamt lýsingu:

VV nr.	Svæði
VV6	Össurárdalur. Mannvirki á vatnsverndarsvæði svo sem stuttar drenlagnir, safnbrunnar, tengibrunnar og loftunarbrunnur á leiðinni niður úr dalnum, ofan þjóðvegjar. Svæðisafmörkun sýnd á uppdrætti.

Gerð er eftirfarandi breyting í greinagerð á töflu í kafla 35 Vatnsból (VB), og svæði VB6 bætt við ásamt lýsingu:

VB nr.	Svæði
VB6	Vatnsból í Össurárdal.

Gerð er eftirfarandi breyting í greinagerð á töflu í kafla 38.7 Minjavernd í Aðalskipulagi og svæði MV14 bætt við ásamt lýsingu:

MV nr.	Staður	Lýsing
MV14	Svínhólar	Heimatún með nærliggjandi minjum.

Skipulagsákvæði til grundvallar gerð deiliskipulags og leyfisveitinga

Eftirfarandi eru skipulagsákvæði sem ber að fylgja við gerð deiliskipulags og leyfisveitingar í samræmi við 2. mgr. 28. greinar skipulagslaga nr. 123/2010. Þessi ákvæði eru í samræmi við fyrirspurn um matsskyldu verkefnisins og ákvörðun Skipulagsstofnunar um matsskyldu þess.

1. Afla þarf samþykkis Minjastofnunar Íslands þegar byggingar eru endanlega staðsettar í nágrenni minja innan minjaverndarsvæðis MV14. Reynist óhjákvæmilegt að raska minjum skal grafa könnunarskurði í þær í samræmi við umsögn Minjastofnunar um matsskyldu verkefnisins.
2. Hafa þarf samráð við Náttúrufræðistofnun Íslands um takmarkanir á framkvæmdum á viðkvæmasta árstíma með hliðsjón af fuglalífi.
3. Hafa þarf samráð við Náttúrufræðistofnun Íslands og Umhverfisstofnun um stýringu ferðamanna og umferðar við Lónið.
4. Í framkvæmdaleyfi komi fram ákvæði um frágang vegna veitulagningar.
5. Í samráði við Heilbrigðiseftirlit Austurlands þarf að vakta möguleg áhrif hótelsins á næringarbúskap í Lóninu. Jafnframt þarf að útbúa viðbragðsáætlun í samráði við Heilbrigðiseftirlitið. Kanna þarf ástand viðtaka áður en leyfi verða veitt. Ákvörðun um viðbótarhreinsun verði tekin í samráði við Heilbrigðiseftirlitið.

6. Áður en til framkvæmda við vatnsveitu kemur þarf að sækja um leyfi til Fiskistofu sbr. 33. gr. laga nr. 61/2006 um lax- og silungsveiði.
7. Fornleifaskráning hefur ekki farið að fullu fram á skógræktarsvæði norðan þjóðveggar ofan við heimatún. Ekki er heimilt að veita framkvæmdaleyfi fyrir skógrækt á því svæði fyrr en sú skráning liggur fyrir og Minjastofnun Íslands hefur veitt sína umsögn.
8. Skógrækt skal falla vel að svipmóti lands og gæta skal þess að útsýni að fossum sé ekki skert.

Við gerð deiliskipulags þarf meðal annars að taka tillit til eftirfarandi þátta:

1. Ákvæði um lýsingarhönnun til að draga úr ljósmengun m.a. með tilliti til fuglalífs.
2. Hönnun göngustíga miði að því að tryggja að fuglalíf í Lónsfirði verði fyrir sem minnstri truflun, m.a. með ákvæðum um takmarkanir á aðgengi.
3. Skilmálar um að öll mannvirki verði hönnuð þannig að þau falli sem best að svipmóti lands og nærliggjandi umhverfis.
4. Skilmálar um að raska ekki votlendissvæðum sem heyra undir sérstaka vernd sbr. 61. gr. náttúruverndarlaga. Einnig skal horfa til þess að nýta uppgrafið efni til endurheimtar votlendis.
5. Gæta skal þess að staðsetja mannvirki utan hættumatslína A og B skv ofanflóðahættumati Veðurstofu Íslands.

11. Umhverfisskýrsla

Fyrirhuguð áform landeigenda Svínhóla eru tilkynningarskyld til ákvörðunar um matsskyldu samkvæmt 6. gr. og lið 12.05 í 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Tilkynning um matskyldu framkvæmdar var lögð fram þann 13. september 2019 og þann 21. febrúar 2020 gaf Skipulagsstofnun út ákvörðun um að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og því skuli framkvæmdin ekki háð mat á umhverfisáhrifum. Í þeim gögnum má finna nánari upplýsingar um umhverfisáhrif af fyrirhuguðum framkvæmdum.

Breyting á landnýtingu markar einnig stefnu um framkvæmdir sem geta haft í för með sér umhverfisáhrif og því háð lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Hér á eftir er fjallað um möguleg umhverfisáhrif þeirrar landnotkunar sem mörkuð er stefna um og er byggt á fyrirliggjandi upplýsingum. Vísað er til nákvæmari upplýsinga á deiliskipulagsstigi og einnig í tilkynningu í samræmi við lög um mat á umhverfisáhrifum. Við mat á vægi áhrifa er m.a. horft til viðmiða sem sett eru fram í umhverfisskýrslu gildandi aðalskipulags og einkunn gefin í samræmi við nákvæmni skipulagsstigs og fyrirliggjandi upplýsingar.

Tafla 1 Umhverfispættir til skoðunar, viðmið og viðfangsefni.

Umhverfispættir	Stefnuskjöl til viðmiðunar		Megin matsspurningar við mat á áhrifum á umhverfispátt
Landslag og ásýnd	Núgildandi aðalskipulag: -Kafli 7.1 um að við uppbyggingu verslunar og þjónustu skuli taka mið af byggðarmynstri og landslagi og að vandað sé til mannvirkja með tilliti til útlits, varanleika og viðhalds.	69. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd: -Við hönnun mannvirkja skuli þess gætt að þau falli sem best að svipmóti lands.	-Hverjar verða breytingar á einkennum umhverfispáttar. -Umfang áhrifa (lands-, svæðis- eða heimsvísu) -Áhrif á verndargildi umhverfispáttar -Samræmi við stefnumörkun -Tímalengd áhrifa og afturkræfni.
Náttúrufar	61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd: -Sérstök vernd tiltekinna vistkerfa og jarðminja (kortaþekja Náttúrufræðistofnunar).	33. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd: -Náttúruminjaskrá.	
Vatnafar	Núgildandi aðalskipulag: -Kafli 34 um vötn, ár og sjó.	Lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála Lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir	
Fornleifar	Lög nr. 80/2012 um menningarminjar: -M.a. 3. gr. um að ekki megi spilla fornleifum nema með leyfi Minjastofnunar.		
Samfélag	Núgildandi aðalskipulag: -Kafli 6 um stefnu um Dreifbýli-sveitirnar. Fjallað um landbúnað, íbúðarsvæði, skógrækt, verndarsvæði og frístundabyggð.	-Kafli 7 um ferðaþjónustu. Fjallað er um segla og uppbyggingu ferðaþjónustu í sveitum.	
Heilsa og öryggi	Núgildandi aðalskipulag: -Kafli 38 um takmarkanir á landnotkun m.t.t. náttúruvár.		
Landnotkun og takmarkanir	Núgildandi aðalskipulag: -Kafli 38 um takmarkanir á landnotkun m.t.t. náttúruvár, hindranaflata flugs, friðlýstra svæða, annarrar náttúruverndar, náttúruverndaráætlunar, minjaverndar, vatnsverndar og hverfisverndar.	61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd: -Sérstök vernd tiltekinna vistkerfa og jarðminja (kortaþekja Náttúrufræðistofnunar). 33. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd: -Náttúruminjaskrá.	

12. Valkostir

Hér á eftir er samanburður á þeim kostum sem skoðaðir hafa verið varðandi fyrirhugaða uppbyggingu á Svínhólum. Þar er um eftirfarandi að ræða:

Valkostur 1: Fyrirhuguð áform meðfram Lóni eins og þeim er lýst í þessari tillögu.

Valkostur 2: Uppbygging í Össurárdal norðan þjóðvegjar

Valkostur 3: Núllkostur eða óbreytt ástand.

Tafla 2 Samanburður valkosta-yfirlit.

Umhverfisþættir	Valkostur 1 – Fyrirhuguð áform í Lóni	Valkostur 2 – Uppbygging í Össurárdal	Valkostur 3-Núll kostur
Landslag og ásýnd	<p>Neikvæð áhrif:</p> <p>Breyting verður á einkennum umhverfisþáttar með uppbyggingu og skógrækt.</p> <p>Áhrif eru staðbundin og ná til nokkurs fjölda fólks.</p> <p>Haganleg uppbygging þar sem tekið er tillit til landslags og umhverfis.</p> <p>Við hönnun mannvirkja er tekið mið af landslagi og þess gætt að þau falli sem best að svipmóti lands. Sama á við um þá skógrækt sem fyrirhuguð er.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en þó afturkræf að mestu með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Neikvæð áhrif:</p> <p>Breyting verður á einkennum umhverfisþáttar með uppbyggingu í dalnum og skógrækt.</p> <p>Áhrif eru svæðisbundin og ná til nokkurs fjölda fólks.</p> <p>Mannvirki skera sig nokkuð úr landslagi og umhverfi í mynni dalsins. Núverandi háspennulína hefur áhrif á útsýni frá mannvirkjum</p> <p>Við hönnun mannvirkja er tekið mið af landslagi og þess gætt að þau falli sem best að svipmóti lands. Sama á við um þá skógrækt sem fyrirhuguð er.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en þó afturkræf að mestu með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Óveruleg áhrif:</p> <p>Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa.</p>
Náttúrufar	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Breyting verður á einkennum umhverfisþáttar með uppbyggingu og skógrækt.</p> <p>Áhrif eru staðbundin.</p> <p>Lítill eða engin skerðing á gróðri eða tegundum með verndargildi.</p> <p>Mannvirki utan verndarsvæða.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en þó afturkræf að mestu með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Breyting verður á einkennum umhverfisþáttar með uppbyggingu og skógrækt.</p> <p>Áhrif eru staðbundin.</p> <p>Lítill eða engin skerðing á gróðri eða tegundum með verndargildi.</p> <p>Mannvirki utan verndarsvæða.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en þó afturkræf að mestu með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Óveruleg áhrif:</p> <p>Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa.</p>
Vatnafar	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Óveruleg breyting á einkennum umhverfisþáttar.</p> <p>Fráveita hönnuð þannig að ekki verður mengun í lóni.</p>	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Óveruleg breyting á einkennum umhverfisþáttar.</p> <p>Fráveita hönnuð þannig að ekki verður mengun í lóni.</p>	<p>Óveruleg áhrif:</p> <p>Engar breytingar á einkennum</p>

Umhverfisþættir	Valkostur 1 – Fyrirhuguð áform í Lóni	Valkostur 2 – Uppbygging í Össurárdal	Valkostur 3-Núll kostur
	<p>Vatnstaka verður úr lindum í Össurárdal, við slóða vestan Össurár, um 850 m ofan Þjóðveggar 1. Óveruleg áhrif verða á Össurá. Vatnsnotkun nemur að jafnaði 1 l/s en hámarksnotkun 25 l/s.</p> <p>Mannvirki utan verndarsvæða og hindra ekki aðgengi að lóni.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en afturkræf með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Vatnstaka verður úr lindum í Össurárdal, við slóða vestan Össurár, um 850 m ofan Þjóðveggar 1. Óveruleg áhrif verða á Össurá. Vatnsnotkun nemur að jafnaði 1 l/s en hámarksnotkun 25 l/s</p> <p>Mannvirki utan verndarsvæða og hindra ekki aðgengi að lóni.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en afturkræf með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>umhverfisþáttar né umfangi áhrifa</p>
Samfélag	<p>Jákvæð áhrif:</p> <p>Breyting á einkennum umhverfisþáttar. Auknar tekjur sveitarfélagsins, efling atvinnulífs og ferðaþjónustu.</p> <p>Jákvæð áhrif á svæðisvísu.</p> <p>Ekki gert ráð fyrir uppbyggingu í nágildandi skipulagi en horft til breytinga. Svæði innan seguls ferðaþjónustu.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en afturkræf með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Jákvæð áhrif:</p> <p>Breyting á einkennum umhverfisþáttar. Auknar tekjur sveitarfélagsins, efling atvinnulífs og ferðaþjónustu.</p> <p>Jákvæð áhrif á svæðisvísu.</p> <p>Ekki gert ráð fyrir uppbyggingu í nágildandi skipulagi en horft til breytinga. Svæði innan seguls ferðaþjónustu.</p> <p>Áhrif eru til langs tíma en afturkræf með tilliti til þessa umhverfisþáttar.</p>	<p>Neikvæð áhrif:</p> <p>Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa. Þar með engin uppbygging og tekjur til sveitarfélags né enn frekari efling ferðaþjónustu á svæðinu.</p>
Fornleifar	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Röskun getur orðið á fornleifum sem eru innan skipulagssvæðis.</p> <p>Ekki hefur verið lagt mat á verndargildi en umfang röskunar er talið lítið.</p> <p>Tekið verður mið af lögum um menningarminjar og samráð haft við Minjastofnun.</p> <p>Ef minjum er raskað er sú aðgerð óafturkræf og varanleg.</p>	<p>Óveruleg neikvæð áhrif:</p> <p>Röskun getur orðið á fornleifum sem eru innan skipulagssvæðis.</p> <p>Ekki hefur verið lagt mat á verndargildi en umfang röskunar er talið lítið.</p> <p>Tekið verður mið af lögum um menningarminjar og samráð haft við Minjastofnun.</p> <p>Ef minjum er raskað er sú aðgerð óafturkræf og varanleg.</p>	<p>Óveruleg áhrif:</p> <p>Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa.</p>
Heilsa og öryggi	<p>Óveruleg áhrif:</p>	<p>Neikvæð áhrif:</p>	<p>Óveruleg áhrif:</p>

Umhverfisþættir	Valkostur 1 – Fyrirhuguð áform í Lóni	Valkostur 2 – Uppbygging í Össurárdal	Valkostur 3-Núll kostur
	Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa. Framkvæmdir utan hættusvæða vegna náttúruvár.	Breyting á einkennum umhverfisþáttar. Gera má ráð fyrir meiri veðurhæð með tilliti til vindafars og einnigg minni sólar).	Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa.
Landnotkun og takmarkanir	Óveruleg áhrif: Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa. Framkvæmdir utan verndarsvæða sem takmarka landnotkun.	Óveruleg áhrif: Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa. Framkvæmdir utan verndarsvæða sem takmarka landnotkun.	Óveruleg áhrif: Engar breytingar á einkennum umhverfisþáttar né umfangi áhrifa.

13. Niðurstaða umhverfismats

Í umhverfismati voru bornir saman þrír kostir, en ekki var talið raunhæft að bæta við kosti nær Höfn vegna svo sérhæfðrar upplifunar sem stefnt er að á Svínhólum, en staðsetning þar er m.a. tengt aðdráttarafli lónsins, kyrrð og tækifæri til fræðslu um náttúruferðir svæðisins. Helstu neikvæðu umhverfisáhrif tengjast breytingu á ásjón lands og þá einkum vegna þess að á svæðinu eru í dag fá mannvirki. Einnig gæti orðið skerðing á útsýni frá Þjóðvegi yfir Lónið á þeim kafla sem uppbygging mun eiga sér stað. Til þess að draga úr áhrifum á landslag og ásjón á fyrirhuguðu uppbyggingarsvæði í Lóni sunnan Þjóðvegjar, munu uppbyggingaraðilar leggja mikla áherslu á að öll mannvirki verði hönnuð þannig að þau falli sem best að svipmóti lands og nærliggjandi umhverfis og verða settir skilmálar þess efnis í deiliskipulag. Það sama á við um þá skógrækt sem fyrirhuguð er. Huga má að í samvinnu við Vegagerðina hvort ástæða sé til þess að staðsetja áningarstað til framtíðar vestan eða austan Svínhóla til þess að koma til móts við mögulega útsýnisskerðingu frá vegi. Einnig er lögð áhersla á að skógrækt verði þannig að hún falli sem best að heildarsvipmóti lands og raski ekki náttúru- og menningarminjum í samræmi við 70. gr. laga um náttúruvernd.

Fyrirhuguð uppbygging í Lóni verður í nánd við svæði sem hafa verndargildi með tilliti til náttúruverndar. Lónsfjörður er á náttúruminjasrá og eins er þar skilgreint mikilvægt fuglasvæði þar sem svæðið er alþjóðlega mikilvægt álf á fartíma (vor og haust) og fjaðrafellitíma. Þarna eru einnig leirur og votlendi ásamt fossum í Össurá (nálægt skógræktarsvæði) sem heyra undir sérstaka vernd samkvæmt náttúruverndarlögum. Einnig hafa verið skilgreindar vistgerðir með mismunandi verndargildi. Við hönnun mannvirkja á svæðinu verður tekið tillit til allra þessara verndarkvaða og mannvirki hönnuð þannig að svæði með verndargildi skerðist ekki. Við nánari útlistun á framkvæmdum í deiliskipulagi verða settir skilmálar um að útbúnar verði umgengisreglur í samræði við fagstofnanir til að takmarka aðgengi gesta að lóninu með tilliti til fuglalífs, og þá einkum álf. Í deiliskipulagi verða settir skilmálar um að raska ekki votlendissvæðum sem heyra undir sérstaka vernd. Innan framkvæmdasvæðis eru vistgerðir með hátt verndargildi. Við framkvæmdir skal horfa til þess að lágmarka rask á þessum vistgerðum. Skógræktarsvæði ná að gljúfri Össurár en á þeim kafla eru þrír fossar sem heyra undir sérstaka vernd. Við uppgræðslu skógar verði þess gætt að umhverfi þeirra og sýn að þeim spillist ekki og eins verður þess gætt að fornminjar innan skógræktarsvæðis spillist ekki.

Talið er að áhrif á vatnafar verði óveruleg neikvæð vegna uppbyggingar. Vatnstaka verður úr lindum í Össurárdal, við slóða vestan Össurár, um 850 m ofan Þjóðvegjar 1. Óveruleg áhrif verða á Össurá. Vatnsnotkun nemur að jafnaði 1 l/s en hámarksnotkun 25 l/s. Áður en til framkvæmda við vatnsveitu kemur þarf að sækja um leyfi til Fiskistofu sbr. 33. gr. laga nr. 61/2006 um lax- og silungsveiði.

Fráveita vegna byggðar verður hönnuð þannig að lífríki í Lóni stafi ekki hætta af. Í deiliskipulagi verða settir skilmálar um að rekstraraðilar vakti vatnsgæði í Lóni við fráveitu í samvinnu við heilbrigðiseftirlit.

Talið er að uppbygging hafi jákvæð áhrif á samfélag á svæðisvísu í formi aukinna tekna fyrir sveitarfélagið sem og atvinnustarfsemi með aukinni verslun á svæðinu og enn frekari eflingu ferðaþjónustu á svæðinu. Að sama skapi myndu þessi tækifæri ekki skapast ef ekkert yrði aðhafst á svæðinu samkvæmt núll kosti.

Uppbyggingaráform munu taka mið af þeim takmörkunum sem eru fyrir hendi á landinu. Þar er m.a. um að ræða framtíðarstefnu sveitarfélagsins um legu Hringvegjar, mögulegar fornleifar innan svæðis, nálægð við hverfisverndarsvæði og svæði á náttúruminjasrá og línulagnir innan svæðis s.s. lagning núverandi heimtaugar í jarðstreng.

Stefnt er að því að nýta efni úr grunnum á svæðinu eins og mögulegt er. Tvær malarnámur eru staðsettar nálægt Svínhólum og eru skilgreindar á aðalskipulagi. Önnur náman (E2) er úr áraurum Össurár, um 2 ha að stærð. Samkvæmt aðalskipulagi er hægt að veita framkvæmdaleyfi byggt á stefnumörkun aðalskipulags, ef náma er í samræmi við lýsingu aðalskipulags og raskar ekki

jarðmyndum sem njóta verndar. Hin náman er úr farvegi Reyðarár (E4). Náman er skilgreind 3 ha að umfangi og hægt að veita framkvæmdaleyfi byggt á stefnumörkun aðalskipulags, enda komi fram stærð námu, staðsetning og tegund efnis.